

Nader onderzoek steenuil en kerkuil

Botsestraat 7 te Leuth

Datum : 26 mei 2021
Versie : 1
Projectnummer : P2021-0152
Opdrachtgever : Pouderoyen Tonnaer
Opgesteld door : J. van Hout
Kwaliteitscontrole : N. Arts-Smits

Kader

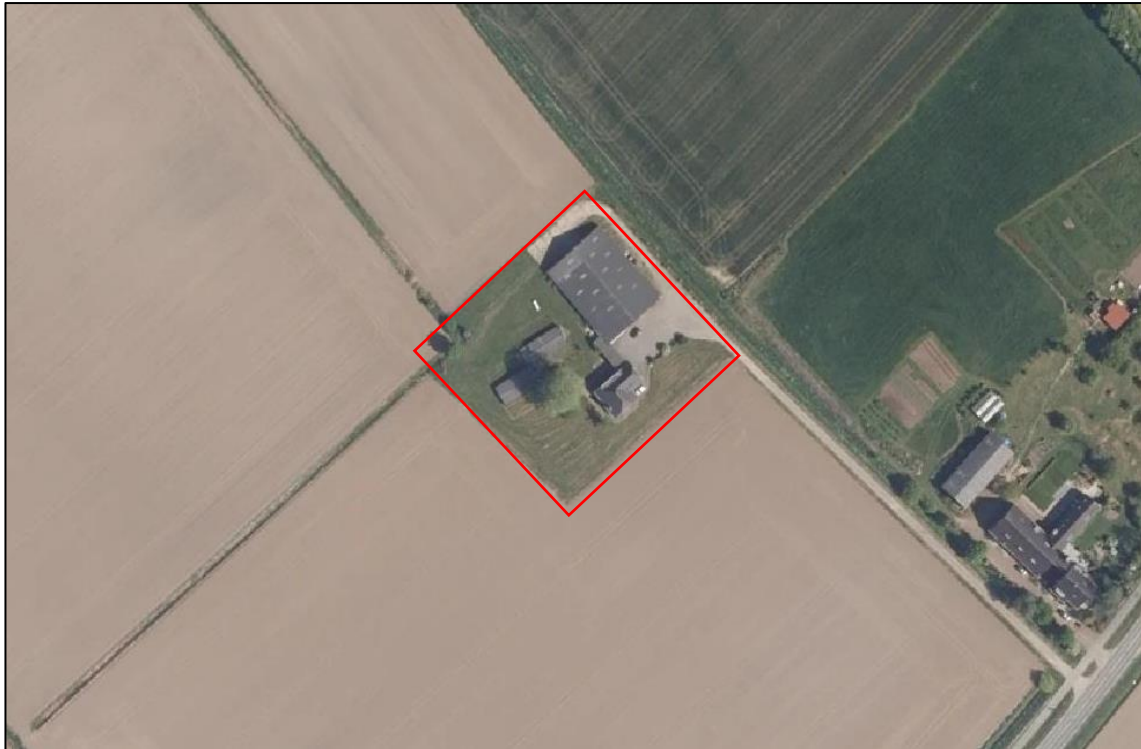
Een initiatiefnemer is voornemens in het projectgebied een woonbestemming te realiseren op het perceel van een voormalig agrarisch bouwvlak aan Botsestraat 7 te Leuth, gemeente Berg en Dal. De aanwezige voormalige bedrijfsgebouwen worden hierbij gesloopt. De bestaande bedrijfswoning blijft behouden. Naast de woningbouw is de initiatiefnemer voornemens een kleinschalige agrarische of recreatieve voorziening te realiseren, zoals een voedselbos. In verband met de voorgenenomen plannen is in 2021 een quickscan flora en fauna uitgevoerd (Staro Natuur en Buitengebied, P21-0114). Hieruit is gebleken dat de schuur binnen het projectgebied mogelijk gebruikt wordt als nestlocatie door steenuil en/of kerkuil.

Indien vaste rust- en verblijfplaatsen of functioneel leefgebied van steenuil en/of kerkuil aanwezig zijn in het projectgebied en vernietigd worden, is dat een overtreding van de Wet natuurbescherming. Om eventuele overtreding van de Wet natuurbescherming te kunnen voorkomen, is een nader onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van leefgebied en nestlocaties van steenuilen en/of kerkuilen in de schuur en de omgeving van het projectgebied. In onderhavige notitie worden de resultaten van het nader onderzoek beschreven.

De ligging van het projectgebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina 3 is een foto-impressie van het projectgebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging projectgebied (rode lijn) (bron: Google Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing projectgebied (rode lijn) (bron: Google Maps)

Foto 1. Binnenkant van de grote schuur in het noorden van het projectgebied

Foto 2. Veren, dode insecten en oude braakbal op de zolder van de grote schuur in het noorden van het projectgebied

Foto 3. Achterkant van de schuur, gezien vanuit het noordoosten

Foto 4. Schuur gezien vanuit het zuidwesten, met daarlangs nog een bedrijfsgebouw

Foto 5. Bedrijfswoning gezien vanuit het noordwesten met links de schuur en rechts een bedrijfsgebouw met fazantenkooien

Foto 6. Erfverharding (oprit) langs schuur

Onderzoeksmethode

Veldonderzoek

Steenuil

Om de aanwezigheid van territoria van steenuil binnen en in de omgeving van het projectgebied vast te stellen zijn drie veldbezoeken uitgevoerd, waarbij er minimaal één maand tussen het eerste en het laatste bezoek zit. Deze veldbezoeken zijn uitgevoerd in de avondschemer. In tabel 1 zijn de data van de veldbezoeken en de weersomstandigheden weergegeven. De gehanteerde onderzoeksmethode komt overeen met de onderzoeksinspanning die wordt voorgeschreven in het Kennisdocument Steenuil *Athene Noctua*, Versie 1.0, juli 2017 en het Kennisdocument Kerkuil *Tyto alba*, Versie 1.0, juli 2017.

Tijdens de veldbezoeken zijn steenuilen op zicht en geluid geïnventariseerd. Daarbij is geluisterd naar de roep van steenuilen in de omgeving. Tevens is met behulp van een draagbare bluetoothspeaker de baltsroep van steenuil afgespeeld. Hiermee worden eventueel in de omgeving aanwezige steenuilen uitgelokt om hun roep te laten horen. Op deze manier is het projectgebied en de omgeving hiervan onderzocht op aan- of afwezigheid van territoria van steenuilen. Ook is hierbij gelet op de aanwezigheid van andere uilensoorten in het projectgebied. Daarnaast is een sporenonderzoek uitgevoerd waarbij is gezocht naar braakballen, krijstreden en andere sporen van uilen.

Kerkuil

Om de aanwezigheid van essentieel leefgebied van kerkuil binnen en in de omgeving van het projectgebied vast te stellen zijn drie veldbezoeken uitgevoerd, waarbij er minimaal één maand tussen het eerste en het laatste bezoek zit. De veldbezoeken zijn uitgevoerd in de avondschemer. In tabel 1 zijn de data van de veldbezoeken en de weersomstandigheden weergegeven.

Op basis van de habitatkenmerken waarvan de kerkuil afhankelijk is, zijn de meest kansrijke plekken in en rond het projectgebied bepaald. Op deze plekken is waar mogelijk gezocht naar sporen van kerkuil, zoals braakballen en krijstreden. Tijdens de veldbezoeken is op zicht en geluid geïnventariseerd. Daarbij is geluisterd naar de roep van kerkuilen in de omgeving. Ook is hierbij gelet op de aanwezigheid van andere uilensoorten in het projectgebied. Daarnaast is een sporenonderzoek uitgevoerd waarbij is gezocht naar braakballen, krijstreden en andere sporen van uilen.

Tabel 1. Overzicht veldbezoeken en weersomstandigheden. Onderzoeker: MD = Maloe Dekker; IL = Ivo Lustenhout; JvH = Jule van Hout; KL = Kris Lammers

Datum	Tijd (van – tot)	Onderzoeker	Bewolking	Temp	Neerslag	Wind
01-04-2021	20.00 - 22.00	MD	Helder	7 °C	Droog	Windkracht 3
15-04-2021	21:10 - 22:50	IL en JvH	Helder	7 °C	Droog	Windkracht 1
31-3-2021	20:45 - 23:00	JvH en KL	Zwaar bewolkt	8 °C	Droog	Windkracht 1

Bronnenonderzoek

Naast het veldonderzoek is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij gezocht is naar bekende waarnemingen van steenuil en kerkuil in het projectgebied en de omgeving daarvan. In het kader van dit bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van de website Waarneming.nl en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Daarnaast is contact gezocht met de Vogelwerkgroep Nijmegen om een goed beeld te krijgen van de aanwezigheid van uilen in de omgeving van het projectgebied.

Resultaten

Via heer Sanders van de Vogelwerkgroep Nijmegen is informatie verkregen van de bekende broedlocaties van steenuilen in en om Botsestraat. Deze locaties zijn te zien in tabel 2.

Tabel 2. Bekende nestlocaties steenuil in de omgeving van Botsestraat te Leuth

Adres	Plaats	Kerkuil	Steenuil
Botsestraat 26	Kekerdom	X	X
Biesterveld 1	Millingen aan de Rijn		X

Botsestraat 26 te

Kekerdom ligt op ongeveer 2,2 kilometer afstand van het plangebied. Biesterveld 1 ligt op ongeveer 865 meter afstand ten noordoosten van het plangebied.

Steenuil

Tijdens de drie veldbezoeken zijn geen (steen)uilen waargenomen in en rondom het projectgebied. Daarnaast zijn geen sporen van uilen aangetroffen tijdens het uitgebreide sporenonderzoek in het plangebied en de te slopen gebouwen.

Kerkuil

Tijdens de drie veldbezoeken zijn geen (kerk)uilen waargenomen in en rondom het projectgebied. Daarbij zijn geen sporen van uilen aangetroffen tijdens het uitgebreide sporenonderzoek in het plangebied en de te slopen gebouwen.

Effectbeoordeling en toetsing Wet natuurbescherming

Steenuil

Steenuilen foerageren gemiddeld tot op een afstand van 300 meter van de nestlocatie (BIJ12 2017). Dit gebied wordt ook actief verdedigd tegen andere territoriumhouders. De steenuil zoekt voedsel op plaatsen waar lange en korte vegetatie elkaar afwisselen, zoals schapen en paardenweides, erven, moestuinen en tuinen. Op de menulijst van de steenuil staan: muizen (vooral veld- en bosmuizen, maar ook woelratten), kleine vogels (mussen, spreeuwen en merels), meikevers, diverse soorten

loopkevers, mestkevers, oorwormen, nachtvinders, spinnen, larven, rupsen, kikkers, salamanders, vleermuizen en regenwormen. Muizen zijn belangrijk als stapelvoedsel, vanwege hun grote biomassa. In muizenarme jaren kunnen regenwormen een belangrijk deel van de prooi uitmaken. Het voedselpakket kan per broedpaar en per jaar verschillen en is afhankelijk van de beschikbaarheid van prooien ter plekke. Omdat de beschikbaarheid van prooien niet in elk jaar en elk seizoen hetzelfde is, is een gevarieerd leefgebied met een divers prooiaanbod van groot belang (Kennisdocument Steenuil).

Belang van het projectgebied voor de steenuil

Tijdens de veldbezoeken zijn geen steenuilen waargenomen. Botsestraat 26, waarvan mogelijk een nest- of rustplaats van steenuil aanwezig is, ligt op ongeveer 2 kilometer ten noordoosten van het projectgebied. Op Biesterveld 1 is het huidige gebruik onbekend, maar in het verleden zijn op deze locatie verschillende braakballen van een steenuil aangetroffen. Biesterveld 1 ligt op ongeveer 865 meter ten oosten van het projectgebied. Vanwege deze relatief grote afstanden tot het plangebied en omdat er in het plangebied geen steenuilen zijn gehoord of gezien tijdens het veldonderzoek kan worden uitgesloten dat het projectgebied onderdeel is van het essentieel leefgebied van steenuilen in de omgeving.

Effecten voorgenomen plannen

Het onderzoek heeft uitgewezen dat er geen steenuilen gebruikmaken van de schuur als nestgelegenheid. Bij de sloop van de schuur en de bedrijfsgebouwen worden geen vaste rust- en verblijfplaatsen van steenuil vernietigd. Het onderzoek heeft ook uitgewezen dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het functionele leefgebied van een steenuil. De realisatie van het nieuwe gebouw en de aanleg van een voedselbos hebben geen negatieve invloed op steenuilen. De voorgenomen plannen en werkzaamheden hebben geen overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming tot gevolg.

Kerkuil

Kerkuil is een standvogel. Na vestiging blijven ze in de meeste gevallen hun hele leven in hetzelfde gebied. De soort komt voor in cultuurland met gras- en bouwlanden die begrensd worden door kruidenrijke akkerlanden, heggen, bosjes of houtwallen. Kerkuilen nestelen met voorkeur in hoge, donkere delen van boerenschuren, kerken, torens en kastelen of in geplaatste nestkasten. Binnen het territorium zijn een aantal vaste plekken die worden gebruikt als nest- of rustplaats. De functionele leefomgeving van een nest moet het hele jaar voldoende voedsel leveren en is daarom van groot belang. Naast foerageergebied en nestlocatie zijn zit- en uitkijkposten binnen het functionele leefgebied ook van belang.

Belang van het projectgebied voor de kerkuil

Kerkuilen hebben een zeer groot leefgebied, tot maximaal 12 km². De bekende nestlocatie op Botsestraat 26 ligt op ongeveer 2 kilometer ten noordoosten van het projectgebied. Tijdens de veldbezoeken zijn geen (foeragerende) kerkuilen waargenomen. In de te slopen gebouwen is geen nest van kerkuil aanwezig. Het is daarom uitgesloten dat het projectgebied onderdeel is van het essentiële leefgebied van kerkuil.

Effecten voorgenomen plannen

Het onderzoek heeft uitgewezen dat kerkuilen geen gebruikmaken van de schuur als nestgelegenheid of vaste rust- en verblijfplaats. Bij de sloop van de schuur en de bedrijfsgebouwen worden geen vaste rust- en verblijfplaatsen van kerkuil vernietigd. Het onderzoek heeft ook uitgewezen dat er geen kerkuilen zijn die (regelmatig) binnen het projectgebied foerageren. De realisatie van het nieuwe gebouw en de aanleg van een voedselbos hebben geen negatieve invloed op belangrijk foerageergebied van kerkuilen. De voorgenomen plannen en werkzaamheden hebben geen overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming tot gevolg.

Conclusie

Onderzoek heeft uitgewezen dat er geen territorium of nestlocaties van steenuil of kerkuil in het projectgebied aanwezig zijn en het projectgebied geen onderdeel is van het functionele leefgebied van deze soorten. De voorgenomen plannen hebben daarom geen significant negatief effect op het leefgebied en/of verblijfplaatsen van de steenuil of kerkuil. De Wet natuurbescherming wordt door de voorgenomen plannen niet overtreden en het aanvragen en verkrijgen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Advies

Afhankelijk van de kwaliteit van de te realiseren voedselbos en omliggend gebied, biedt het projectgebied de mogelijkheid om een nestkast voor steenuil en/of kerkuil in het gebied te plaatsen aan of in een schuur. Zodoende wordt het leefgebied voor steenuil en/ of kerkuil geschikt gemaakt en krijgt het projectgebied een hogere ecologische waarde.

Literatuur

- + Bij12. 2017. Kerkuil. *Tyto alba*. Kennisdocument. Versie 1.0 Juli 2017
- + Bij12. 2017. Steenuil. *Athene noctua*. Kennisdocument. Versie 1.0 Juli 2017
- + Netwerk Groene Bureaus. 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet Natuurbescherming. Versie juli 2017.